

VUOSIKERTOMUS

2019

16.3.2020
Helen Oy

HELEN

SISÄLLYS

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 3
AVAINLUVUT 5
LIIKETOIMINTAVUOSI 6
MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT 2019 9

Toimitusjohtajan katsaus

Asiakasmäärä vahvassa kasvussa, uusia avauksia hiilineutraaliuuteen

Helen-konsernin tuloskehitys on jatkunut liiketoimintavuonna 2019 erinomaisena. Hyvään tuloskehitykseen ja kannattavuuteen ovat vaikuttaneet yhtiön tehostunut toiminta ja laitosten hyvä käytettävyys, asiakasmäärän voimakas kasvu, onnistuneet toimenpiteet sähkömarkkinoilla sekä polttoaineiden suotuisa hintakehitys. Helenin asiakasmäärä käsittää jo yli 500 000 sähkösopimusta, ja palveluidemme piirissä on jo 1,7 miljoonaa suomalaista.

Viime vuonna yhtiössä vietiin läpi kattava strategiatyö. Uudistettu strategia viitoittaa Helenille tietä kohti uutta energia-aikakautta ja hiilineutraaliutta. Strategiatyöhön osallistui merkittävä joukko heleniläisiä työn eri vaiheissa; mikä on vauhdittanut strategian toteuttamista ja strategian tavoitteiden omaksumista. Strategialinjaukset ovat valmistuttuaan olleet esillä kaikissa Helenin tekemisissä, alkaen yhtiötason liiketoimintasuunnittelusta, henkilöstön työhyvinvointipäivistä ja näiden pohjalta laadituissa yksiköiden toimintasuunnitelmissa, jatkuen edelleen jokaisen heleniläisen henkilökohtaisten tavoitteiden määrittelyyn. Strategiaa tehdään eläväksi tekojen kautta, ja tämä näkyy Helenissä selvästi.

Strategiatyön osana uudistetut arvot ovat myös yhteisen työn tulosta, ja ne luovat hyvän pohjan uuden yrityskulttuurin rakentamiselle. Arvot Pane tuulemaan, Ihmiseltä ihmiselle, Maailmanluokan osaaminen ja Yhteistyön mestaruus näkyvät meillä jo luontevasti arkipäivässä.

Olen erityisen iloinen siitä, että työtyytyväisyyttä mittaavasta People Power -tutkimuksesta saimme viime vuonna jälleen hienosti parantuneen tuloksen. Tutkimuksesta selvisi muun muassa se, että heleniläiset näkevät yrityksemme tulevaisuuden valoisana.

Kasvua tukeva kumppaniverkosto on yksi Helenin strategisista tavoitteista, ja tärkeä osa tätä tavoitetta on sijoittaminen kasvuyrityksiin. Perustimme viime vuonna Helen Ventures -toiminnon vastaamaan tästä roolista. Olemme varautuneet tätä kautta tapahtuviin sijoituksiin lähivuosien aikana aina 50 miljoonaan euroon asti. Helen Venturesin strategiaan kuuluu pitkäjänteinen yhteistyö energia-alaa kehittävien ja muuttavien kasvuyritysten kanssa. Tavoitteena on löytää, kehittää ja luoda yhdessä uusia energiaratkaisuja, jotka mullistavat koko alaa.

Hiilineutraali tulevaisuus tehdään yhdessä asiakkaiden kanssa

Toimintamme perustan muodostavat lämpö, jäähdytys ja sähkö. Meillä on vahva kokemus energiajärjestelmistä ja energiantuotannosta. Tälle osaamiselle rakennamme myös tulevaisuuden ratkaisut. Panostuksia jatketaan alueelliseen uusiutuvaan energiaan, älykkäisiin kiinteistöihin ja sähköiseen liikenteeseen.

Hiilineutraaliustavoite 2035 on tärkeä osa strategiaamme, ja se on yhteneväinen sekä Suomen valtion että Helsingin kaupungin tavoitteiden kanssa. Keväällä 2019 eduskunta sääti lain kivihiilestä luopumisesta vuoden 2029 kesään mennessä, näin etenemme myös Helenissä. Valmistaudumme sulkemaan Hanasaaren voimalaitoksen ja korvaamaan sen tuotannon lämmön kierrättämisellä lämpöpumpuilla, energiavarastoinnilla ja Vuosaareen rakennettavalla biolämpölaitoksella. Salmisaari säilyy energiantuotantoalueena, ja kivihiili korvataan siellä muilla ratkaisuilla, joiden määrittely eteni toimintavuonna 2019. Tavoitteemme on löytää ratkaisu, joka ei perustu polttamiseen.

Toimintavuonna 2019 vahvistimme matkaa hiilineutraaliuteen ja teimme muun muassa investointipäätöksen Vuosaareen rakennettavasta ainutlaatuisesta, myös meriveden lämpöä hyödyntävästä lämpöpumpusta ja käynnistimme geotermiseen lämpöön liittyvän maaperätutkimuksen, jonka avulla kartoitamme mahdollisuuksia geolämmön hyödyntämiseen Helsingissä.

Uskon vahvasti, että hiilineutraali tulevaisuus tehdään yhdessä asiakkaiden kanssa. Viime vuonna tällä saralla tehtiin monta uutta avausta. Loistava esimerkki on yhteistyö Pauligin kanssa: kahvipaahtimon ylijäämälämmöllä voidaan lämmittää jopa 1 000 kerrostalokaksiota. Elintarviketeollisuuden tuotantoprosesseista yli jäävän lämmön kierrättäminen kaukolämpöverkkoon on Helsingin alueella ainutlaatuista, mutta uusien teknisten ratkaisujen ansiosta mahdollista. Messukeskuksen, Helenin pitkäaikaisen energiakumppanin, katolle puolestaan rakennettiin aurinkovoimala, josta kuka tahansa voi vuokrata oman nimikkopaneelin. Ylöjärvelle, kauppakeskus Elon katolle, rakensimme Suomen suurimman kattoasenteisen aurinkovoimalan. Sähköisen liikenteen osalta jatkoimme sekä Helsingin julkisen katulatauspisteiden verkoston laajentamista että latauspisteiden palvelukehitystä kodeille ja yrityksille.

Uudesta hyvästä strategiasta, erinomaisesta tuloksesta, vahvasta asiakasmäärän kasvusta ja tuotantolaitosten hyvästä käytettävyydestä haluan kiittää lämpimästi kaikkia heleniläisiä. Iso kiitos myös asiakkaillemme ja sidosryhmillemme – voimat yhdistämällä teemme hiilineutraalista tulevaisuudesta totta.

Pekka Manninen
Toimitusjohtaja

Avainluvut

Konsernin ja emoyhtiön avainluvut 2019

	Konserni		Emoyhtiö	
	2019	2018	**2019**	2018
Liikevaihto, milj. euroa	**914**	930	**792**	792
Liikevoitto, milj. euroa	**176**	131	**130**	88
Liikevoitto, %	**19**	14	**16**	11
Voitto ennen tp-siirtoja, milj. euroa	**160**	112	**150**	106
Investoinnit, milj. euroa	**69**	65	**43**	35
Omavaraisuusaste	**77**	73	**78**	77
Sijoitetun pääoman tuotto, %	**7**	5	**7**	5
Henkilöstö 31.12.	**957**	1 080	**863**	838
Taseen loppusumma, milj. euroa	**2 710**	2 758	**2 681**	2 629

Liiketoimintavuosi

Liiketoimintavuosi 2019

Helen-konsernin tuloskehitys jatkui erinomaisena.

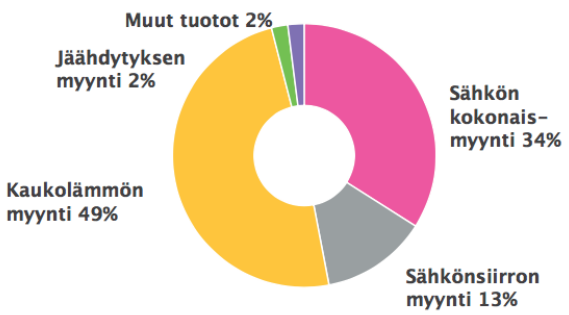
Helen Oy pystyi hyödyntämään sähkön markkinatilannetta ja kasvattamaan liikevoittoa onnistuneilla toimenpiteillä sähkön tukkumarkkinoilla.

Helenin asiakasmäärä kasvoi edelleen: kotitalouksien asiakassopimusten määrä ylitti 500 000 rajan ja Helenin energiapalveluiden piirissä on kokonaisuudessaan noin kolmasosa suomalaisista.

Vuoden 2019 liikevaihto oli 914 (930) milj. euroa ja liikevoitto oli 176 (131) milj. euroa. Liikevoiton osuus liikevaihdosta oli 19,3 %.

Helen-konsernin liikevaihdon jakautuminen 2019

Liikevaihto 914 milj. euroa

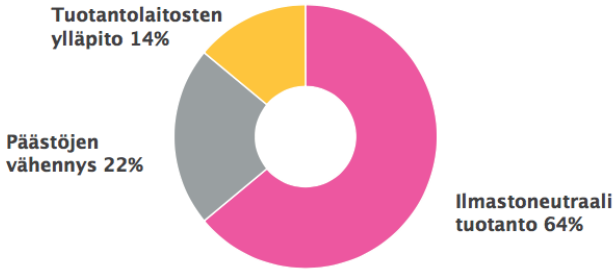
Investoinnit

Helen investoi erityisesti uusiutuvan energian lisäämiseen kaukolämmöntuotannossa, energian kierrätykseen lämpöpumppujen avulla sekä toimitusvarmuuteen energiaverkoissa.

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 69 milj. euroa. Emoyhtiön tuotantorakenteeseen tehdyt investoinnit olivat yhteensä 43 milj. euroa, josta kaukolämpö- ja jäähdytysverkostojen osuus oli yhteensä 16 milj. euroa. Sähköverkon investoinnit olivat 22 milj. euroa.

Tunneliverkon ja Mankalan investoinnit olivat molemmat 2 milj. euroa. Muut investoinnit kohdistuivat pääasiassa uusiin palveluihin sekä vesivoimatuotantoon.

Helen Oy:n investoinnit tuotantorakenteeseen

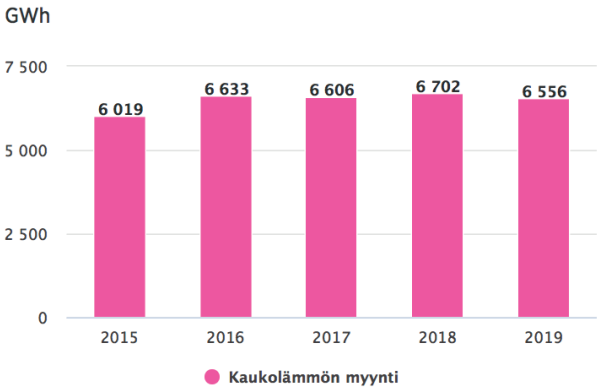
Kaukolämpö ja kaukojäähdytys

Kaukolämmön myynti laski hieman edellisvuodesta ja oli 6 556 GWh. Kaukolämpöliittymien määrä sen sijaan kasvoi ja oli 15 542 kpl.

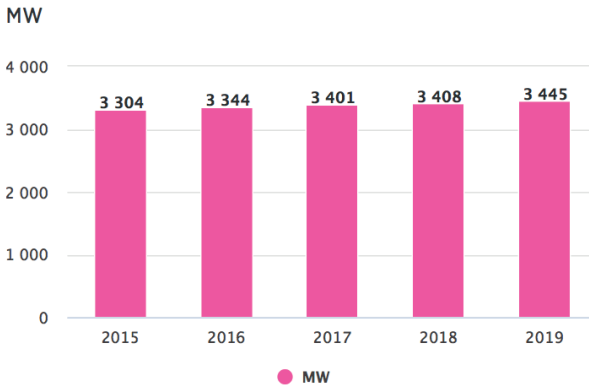
Kaukolämmön osuus Helsingin lämmitetystä rakennustilavuudesta oli 90,6 %

Kaukojäähdytysenergian myynti laski hieman edellisvuodesta ja oli 173 GWh. Kaukojäähdytysliittymien määrä kuitenkin kasvoi ja oli vuoden 2019 lopussa 432 kpl.

Kaukolämmön myynti

Kaukolämpöliittymisteho

Sähkön myynti

Sähköä myytiin 6 752 GWh. Myyntimäärä kasvoi 3 % edellisvuoteen nähden.

Sähkön markkinahinta pysyi korkealla vuoden loppupuolelle saakka. Vuoden aikana hintavaihtelut olivat maltillisia, eikä erityisen korkeita tai matalia lyhytaikaisia hintoja esiintynyt. Joulukuun aikana sateisen ja lämpimän sään vaikutuksesta sähkön hinta putosi merkittävästi.

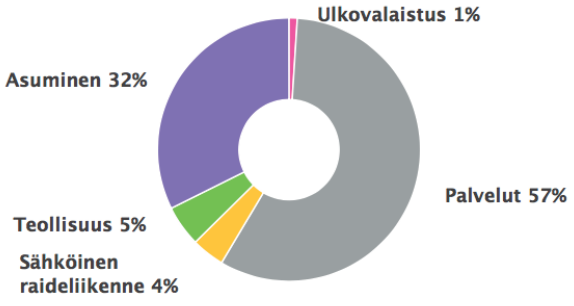
Spot-hinta, Suomen aluehinta

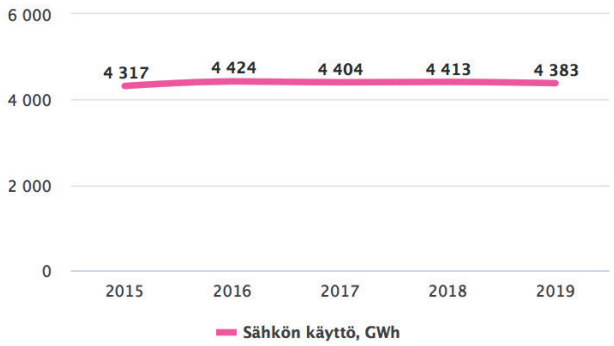
Sähkön siirto

Sähkönsiirto Helsingissä toteutui lähes edellisen vuoden tasolla ja oli 4 383 GWh. Sähköverkon luotettavuus Helsingissä on huippuluokkaa. Sähkönjakelun keskimääräinen keskeytysaika asiakasta kohden oli 1,5 minuuttia. Tulos on Euroopan ennätys vuoden aikana.

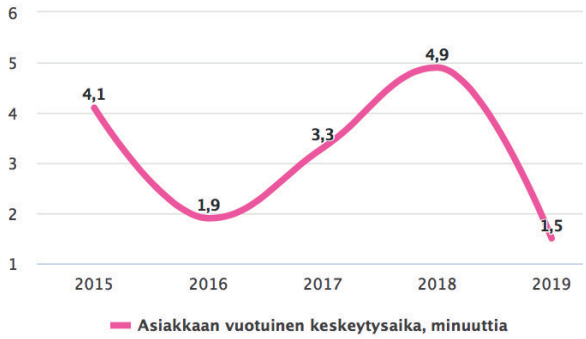
Sähkönkulutuksen jakautuminen Helsingissä 2019

Asiakkaiden sähkön käyttö yhteensä

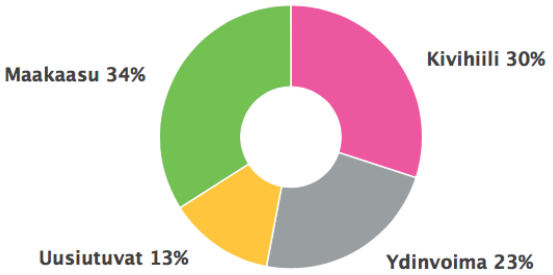
Sähkön toimitusvarmuus

Sähkön tuotanto tukkumarkkinoille

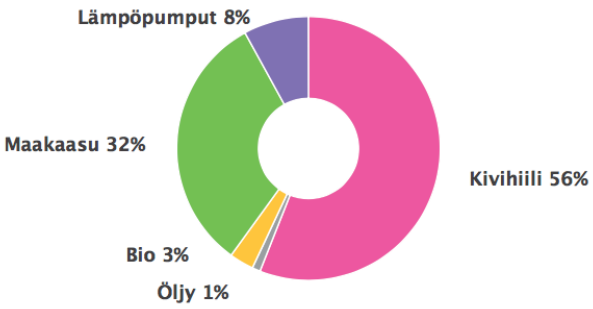
Sähköä tuotettiin tukkumarkkinoille Helsingin voimalaitoksista sekä voima-osuuksien ja ostojen kautta 6 540 GWh, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän.

Sähkön hinta mahdollisti maakaasutuotannon lisäämisen. Sen sijaan vuoden lopussa maakaasutuotannon osuus oli ennakoitua alhaisempi lämpötilan pysyessä plussan puolella.

Päästöttömän tuotannon osuus sähkön kokonaistuotannosta oli 36 % ja uusiutuvien osuus 13 %. Vesivoimalaitosten tuotantoa pienensi edelleen huono vesitilanne.

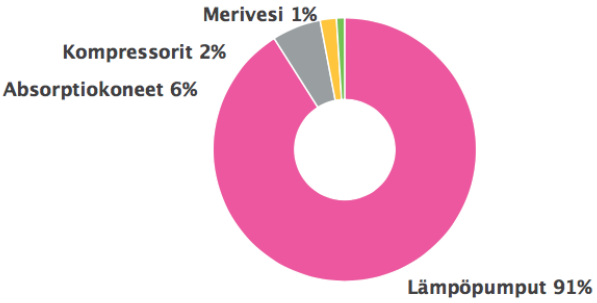
Kaukolämmön energialähteet

Kaukolämpöä tuotettiin 6994 GWh, mikä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna. Alku- ja loppuvuosi toteutuivat normaalia lämpimämpänä, minkä vaikutuksesta lämmöntuotanto jäi arvioitua pienemmäksi.

Kaukojäähdytyksen energialähteet

Kaukojäähdytystä tuotettiin 173 GWh, mikä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna.

Merkittävät tapahtumat 2019

Vuosaaren biolämpölaitoksen suunnittelu päätettiin käynnistää

Uuden, Vuosaareen rakennettavan biolämpölaitoksen suunnittelu päätettiin käynnistää. Samalla voitiin vahvistaa Hanasaaren voimalaitoksen sulkeminen, kun tarvittavat ratkaisut lämmöntuotannon korvaamiseen saatiin vahvistettua.

Meriveden lämpöä hyödyntävä lämpöpumppu Vuosaareen

Helen päätti rakentaa Vuosaaren voimalaitosten yhteyteen lämpöpumpun, joka käyttää lämmön lähteinä voimalaitoksen omaa jäähdytysvesikiertoa ja meriveden lämpöä. Kyseessä on tässä kokoluokassa ainutlaatuinen meriveden lämpöä hyödyntävä lämpöpumppu Suomessa. Rakentaminen alkaa vuonna 2020 ja uusi lämpöpumppu saadaan käyttöön 2022.

Helen Olympiastadionin kumppaniksi

Helenistä tuli Helsingin Olympiastadionin kumppani, yhteisenä tavoitteena energiatehokkuuden parantaminen. Uudistuvalla Olympiastadionilla käyttöön otetaan uusia ympäristö- ja energiaystävällisiä ratkaisuja.

Uusi virtuaaliakkupalvelu aurinkopaneeliasiakkaille

Helen lanseerasi uuden virtuaaliakkupalvelun aurinkopaneelien ostajille. Virtuaaliakku on askel kohti uudenlaista puhtaampaa energiantuotantoa, johon myös asiakkaat osallistuvat.

Ensimmäinen työmaapyöräilijä aloitti

Suomen ensimmäinen työmaapyöräilijä aloitti työnsä pyörän selässä. Helenin kesätyöntekijä kehitti sähkö- ja lämpöverkon työmaiden vuorovaikutusta ja kevyen liikenteen liikennejärjestelyjä.

Kilpilahden hukkalämpöjä selvitettiin

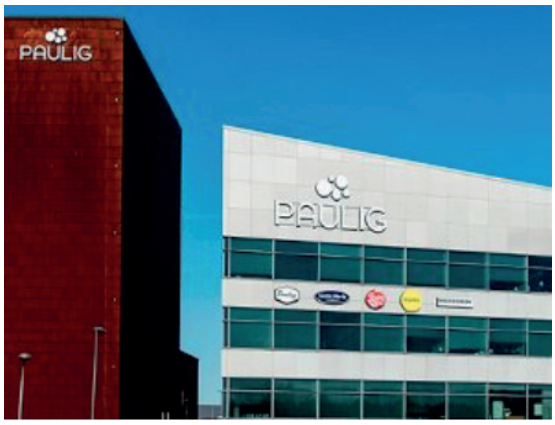
Kilpilahden hukkalämpöjen selvitystyön ensimmäinen vaihe valmistui. Kilpilahdessa Nesteen ja Borealis Polymersin tuotantolaitoksilla syntyy merkittävä määrä matalalämpöistä hukkalämpöä, jota ei tähän mennessä ole pystytty jalostamaan hyötykäyttöön. Kilpilahden hukkalämpö voisi kattaa noin neljänneksen pääkaupunkiseudun kaukolämmön tarpeesta.

Kymmeniä uusia latauspisteitä Helsinkiin

Helsingin kaupunki ja Helen sopivat yhteensä 59 uuden sähköauton latauspisteen toimittamisesta kantakaupunkiin. Näin kaupungin julkisten latauspisteiden määrä nousi yli sataan, ja Helsingissä autoilijoiden on entistä helpompi liikkua ekologisesti.

Kahvipaahtimon hukkalämmöt hyötykäyttöön

Helen ja Paulig sopivat yhteisessä pilotissa hukkalämpöjen hyötykäytöstä Vuosaaren kahvipaahtimolla. Lämpöä voidaan kerätä uudenlaisella teknisellä ratkaisulla talteen määrä, joka vastaa 1 000 kerrostalokaksion vuotuista lämmöntarvetta. Elintarviketeollisuuden tuotantoprosesseista syntyvien lämpöjen kierrättäminen kaukolämpöverkkoon on Helsingin alueella ainutlaatuista.

Messukeskuksen aurinkovoimala avattiin

Messukeskus Helsinki ja Helen Oy avasivat elokuussa Helsingin suurimpiin kuuluvan aurinkovoimalan Messukeskuksen hallikatoilla. Aurinkovoimala käynnistettiin elo-syyskuun vaihteessa 2019. Samaan aikaan käynnistyi laajennusosan rakentaminen.

Uusi trainee-ohjelma alkoi

Myynnissä käynnistettiin syyskuussa uudentyyppinen trainee-ohjelma. Helen tavoittelee vahvaa kasvua uusista energiaratkaisuista, ja trainee-ohjelman avulla vahvistetaan myyntiorganisaatiota.

Helen Ventures -sijoitustoiminta käynnistyi

Helen käynnisti uuden Helen Ventures -sijoitustoiminnan, jonka tavoitteena on kiihdyttää energia-alan murrosta yhdessä start-up-kumppaneiden kanssa. Helen Ventures on strateginen sijoittaja, joka tukee energia-alaa uudistavia kasvuyrityksiä. Helenin sijoitus on noin 50 miljoonaa euroa ensimmäisen 5 vuoden aikana.

Kaupunkijalostamoa kehitettiin

Vuosaareen kehitetään ainutlaatuista kaupunkijalostamoa Helenin, Lassila & Tikanojan ja VTT:n yhteisessä hankkeessa, joka lanseerattiin toimintavuonna 2019. Tavoitteena on kiertotalouden mukainen materiaalien ja energian hyödyntäminen. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Helenille 7,9 miljoonan euron energiatuen investointiin.

Maakaasun myynti ja jakelu myytiin

Helen myi 31.12.2019 maakaasun myynti- ja jakeluliiketoiminnan Suomen Kaasuenergialle. Myyty liiketoiminta palvelee viittä yritysasiakasta Helsingissä.